

NOTITIE

Gebiedsinput IEA

Hoogspanningsstation Wijchen

Gemeente Wijchen, Provincie Gelderland, Waterschap Rivierenland en
Groene Metropoolregio

Inhoudsopgave

1 Inleiding	3
2 Uitwerking gebiedsraamwerk	6
3 Gebiedsbrede opgaven	13
4 Kansen en knelpunten	15

Bijlage: Gebiedsraamwerk

1 Inleiding

1.1 Aanleiding en doel

Vorig jaar zijn het ministerie van Klimaat en Groene Groei (KGG) en netbeheerder TenneT een ruimtelijke projectprocedure gestart voor de realisatie van een nieuw 380/150 kV hoogspanningsstation in de gemeente Wijchen. In het Voornemen en Participatieplan (V&P) zijn drie mogelijke locaties opgenomen in het buitengebied tussen de kernen Batenburg, Bergharen, Hernen, Leur en Niftrik. Dit is later aangevuld met een vierde locatie tussen het spoor en de A50.

De gemeente Wijchen, provincie Gelderland, waterschap Rivierenland en de Groene Metropoolregio (GMR) onderschrijven het belang van het hoogspanningsstation voor de Nederlandse energievoorziening, maar constateren tegelijkertijd dat het hoogspanningsstation geen directe meerwaarde levert voor de energievoorziening in de gemeente Wijchen of provincie Gelderland. Daarnaast bestaat er een brede zorg over de ruimtelijke, landschappelijke en maatschappelijke impact van de komst van een hoogspanningsstation in het gebied.

Om ervoor te zorgen dat gebieds- en regiobelangen integraal worden meegewogen bij de locatiekeuze en ruimtelijke inpassing van het hoogspanningsstation is de gemeente Wijchen in samenwerking met de provincie Gelderland, het Waterschap Rivierenland en de GMR (hierna te noemen gebiedspartners) een gebiedsproces gestart om samen met andere lokale stakeholders te komen tot een toekomstvisie voor het gebied. Doel van het gebiedsproces is om maximale meerwaarde te creëren voor het gebied en de lokale gemeenschap, gegeven de komst van het hoogspanningsstation. In het gebiedsproces wordt stapsgewijs toegewerkt naar een gebiedsvisie.

De voorliggende notitie beschrijft het gebiedsraamwerk en de geïnterviewde kansen en knelpunten in relatie tot de vier zoeklocaties voor het hoogspanningsstation. Deze notitie vormt input voor de Integrale Effectanalyse (IEA) zodat TenneT in haar onderzoek rekening kan houden met de huidige gebiedskwaliteiten en de ontwikkelperspectieven voor het gebied. De gebiedspartners vragen het ministerie van KGG en TenneT om deze gebiedsinput zwaar te laten meewegen in de beoordeling van de effecten van de locaties van het hoogspanningsstation.

Leeswijzer

In hoofdstuk 1 worden de eerste stappen het gebiedsproces toegelicht en wordt het resultaat van de eerste stap, het gebiedsraamwerk kort toegelicht. In hoofdstuk 2 worden de aan de hand van het gebiedsraamwerk uitgewerkte gebiedskwaliteiten, opgaven en ruimtelijke bouwstenen per thema beschreven. Hoofdstuk 3 beschrijft de 5 gebiedsbrede opgaven die volgen uit de 5 leidende thema's van het gebiedsraamwerk. Tot slot zijn in hoofdstuk 4 de resultaten van de geïnterviewde kansen en knelpunten per locatie-alternatief beschreven.

1.2 Gebiedsproces

De eerste stap van het gebiedsproces is om te komen tot een richtinggevend kader voor de verdere uitwerking van een gebiedsvisie; een gebiedsraamwerk. Het gebiedsraamwerk geeft antwoord op een aantal vragen zoals wat is dit voor gebied? Hoe wordt het gebied gebruikt? Hoe wordt het gebied beleefd? Daarnaast geeft het een overzicht van de gebiedskenmerken, de ruimtelijke kwaliteiten, opgaven en de huidige ruimteclaims in het gebied. Het gebiedsraamwerk is op 16 december 2025 vastgesteld door de gemeenteraad van de gemeente Wijchen.

Met het vastgestelde gebiedsraamwerk als richtinggevend kader zijn vervolgens de ruimtelijke bouwstenen en de kansen en knelpunten in relatie tot de vier zoeklocaties voor het hoogspanningsstation in kaart gebracht. Deze inventarisatie is zowel met inhoudelijk experts vanuit de ambtelijke organisaties van de gebiedspartners als met de verschillende stakeholders uit het gebied gedaan. Hierdoor ontstaat een breed en integraal beeld van de regionale en lokale opgaven, belangen en kansen in het gebied.

1.3 Gebiedsraamwerk

Het gebiedsraamwerk beschrijft de gebiedskenmerken, gebiedskwaliteiten en opgaven en kansen van het gebied. Het gebiedsraamwerk is op 16 december 2025 vastgesteld door de gemeenteraad van de gemeente Wijchen. Het vastgestelde gebiedsraamwerk is als bijlage toegevoegd aan deze notitie.

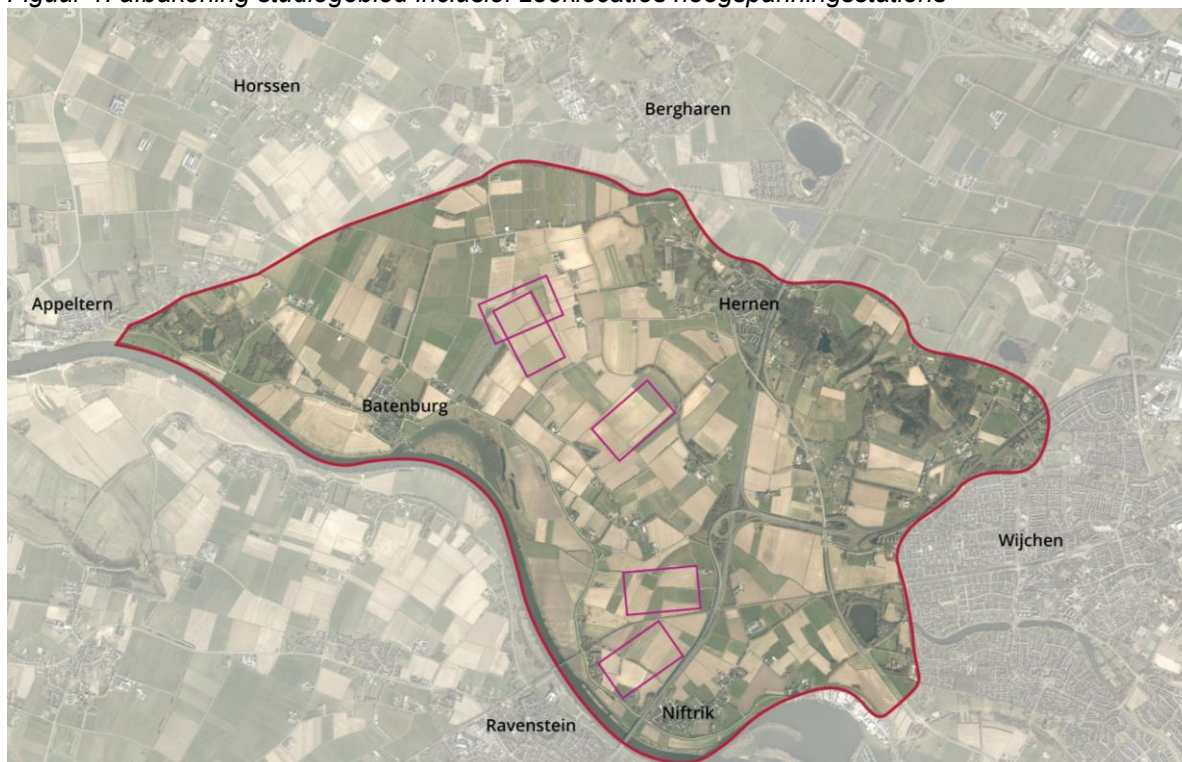
Gebiedskenmerken

Het gebied valt grotendeels buiten de bebouwde kom en wordt gekenmerkt door agrarisch landgebruik. Het gebied wordt van oudsher gebruikt voor landbouwactiviteiten en grote delen van het gebied gelden als waardevolle landbouwgrond vanwege de vruchtbare rivierklei in de bodem, geschikte waterhuishouding en efficiënte naoorlogse verkaveling. Bewoners en omwonenden beleven ruimte en rust in het gebied. Grote delen zijn opvallend open en stil. Delen van het gebied worden actief gebruikt als recreatiegebied voor wandelaars en fietsers.

Landschappelijk bestaat het gebied uit diverse landschapstypen: landduinen, stroomruggen, oeverwallen en komgronden. Vroeger werd het gebied vooral voor kleinschalige landbouw gebruikt, water en bodem waren als vanzelfsprekend sturend. Door o.a. ruilverkaveling is nu sprake van grotere percelen. Batenburg, Niftrik, Hernen, Leur en Bergharen zijn de historische dorpskernen in en aan de randen van het gebied.

De Noordkant van het gebied grenst aan de ontwikkelzone van de groene mantel, met diverse groen – blauw initiatieven en opgaven. De Zuid / West kant van het gebied ligt ‘ingesloten’ door landelijke infrastructuur verbindingen (A50, spoor, huidige 380 kV verbinding).

Figuur 1: afbakening studiegebied inclusief zoeklocaties hoogspanningsstations

2 Uitwerking gebiedsraamwerk

2.1 Gebiedskwaliteiten, opgaven en ruimtelijke bouwstenen

Aan de hand van de gebiedskenmerken is er gekeken naar verschillende toekomstscenario's om te zien wat de invloed van toekomstige ontwikkelingen zou kunnen zijn. Zo werd duidelijk wat wenselijk is voor het gebied en in welke richting het gebied zich kan ontwikkelen. Deze exercitie heeft geresulteerd in de vijf leidende thema's van het gebiedsraamwerk. Hieronder wordt kort ingegaan op de kwaliteiten en opgaven per thema. Daarbij schetsen we ook een aantal ruimtelijke bouwstenen per thema. Dit zijn mogelijke ingrepen die een bijdrage kunnen leveren aan het oplossen van een opgave en/of een impuls kunnen geven aan de ruimtelijke kwaliteiten van het gebied. De geïnterviewde opgaven en kansen zijn weergegeven op een kaart.

2.2 Leefbaarheid

De komst van een hoogspanningsstation van ruim 30 hectare heeft grote impact op inwoners, omwonenden en lokale ondernemers. In het gebiedsproces zijn zorgen geuit over de effecten op de directe omgeving. Hoewel de bevolkingsdichtheid in het studiegebied relatief laag ligt, leven, werken en recreëren ca. 3000 mensen in het gebied. Uit het gebiedsproces komt nadrukkelijk naar voren dat leefbaarheid centraal moet staan bij de ontwikkeling van het gebied. De huidige kwaliteiten van het gebied zijn:

- Kleinschalige, rustige dorpen in een groene en open omgeving
- Historische kernen met karakteristieke plekken
- Kernen verbonden met een open (agrarische) omgeving
- Recreatief fiets- en wandelnetwerk
- Aanwezigheid van aantrekkelijke dorps-ommetjes

De belangrijkste opgaven die spelen in het gebied in relatie tot het thema leefbaarheid, waarmee rekening moet worden gehouden bij de locatieafweging en inpassing van het hoogspanningsstation:

- Behoud van een aantrekkelijk woon- en leefgebied
- Behoud van de karakteristieke rust en openheid in het gebied
- Negatieve effecten van het hoogspanningsstation op omwonenden (toegankelijkheid, zicht, geluid, gezondheid)
- Stapeling negatieve effecten als gevolg van meerdere ontwikkelingen in het gebied (hoogspanning, zoeklocaties wind, verbreding A50)
- Verkeersveiligheid van wegen tussen kernen (met name landbouwverkeer i.c.m. fietsers en wandelaars)
- Ontbrekende schakels in het wandelpadennetwerk

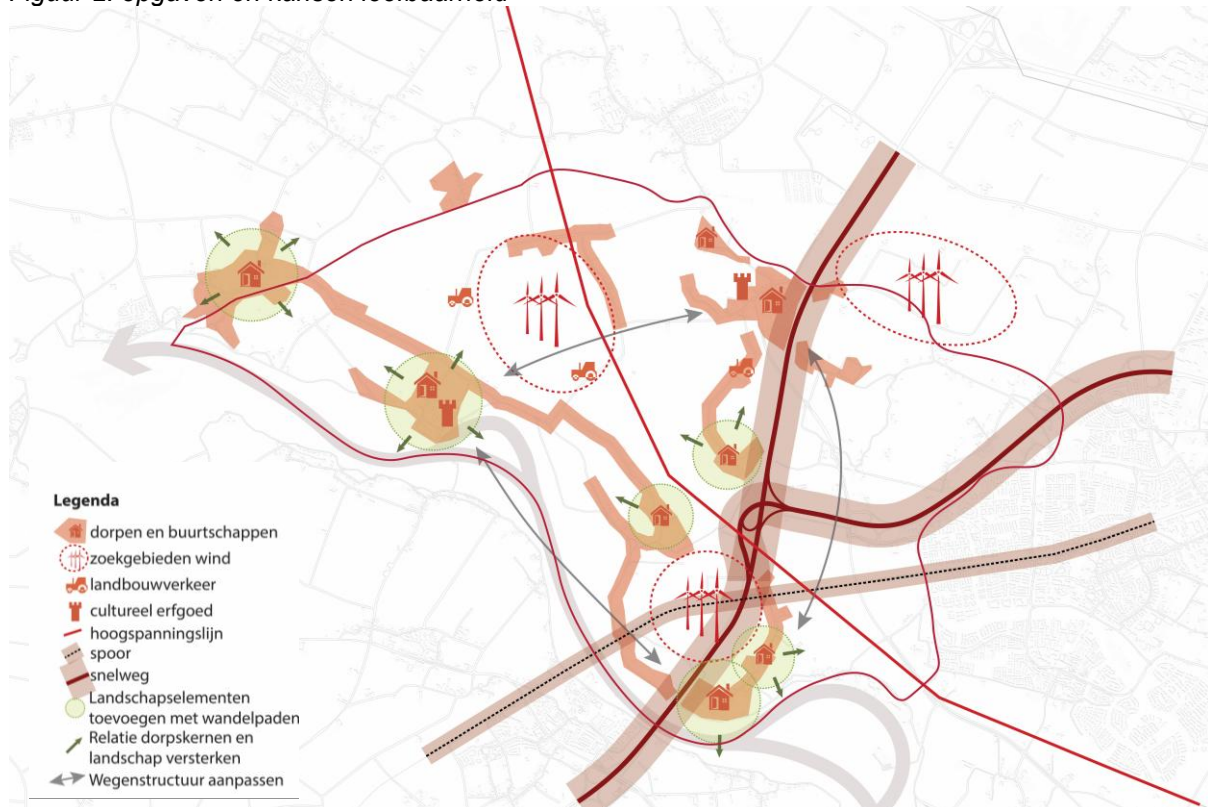
Bouwstenen voor ontwikkeling

Geïnterviewde bouwstenen voor het thema leefbaarheid zijn:

- Toevoegen landschapselementen nabij kernen en buurtschappen om effecten van grootschalige ingrepen zoals een hoogspanningsstation te verminderen
- Aanvullende maatregelen voor het mitigeren van negatieve effecten zoals geluid (inpakken transformatoren) of zicht (landschappelijke inpassing, positionering hoogspanningsstation)
- Aanpassen wegenstructuur tussen Batenburg, Hernen, Leur en Niftrik als kans samen met de aanleg van het hoogspanningsstation en/of de toegangsweg voor het hoogspanningsstation
- Toevoegen ontbrekende schakels in wandelpaden in en rondom de kernen voor korte en langere wandelingen rondom de dorpskernen

- Aanleg van nieuwe wandelpaden, verblijfsplekken en/of informatiepunten in combinatie met de landschappelijke inpassing van het hoogspanningsstation om de beleving en de relatie van dorpskernen met het omliggend landschap te versterken.

Figuur 2: opgaven en kansen leefbaarheid

2.3 Agrarisch landgebruik

Het is een gegeven dat de komst van het hoogspanningsstation zal leiden tot een afname van het landbouwareaal in dit gebied. Dit heeft direct impact op de functie van het gebied en op de lokale ondernemers als economische dragers van het gebied. Uit het gebiedsproces blijkt dat behoud van een sterke agrarische functie breed wordt gedragen en ook aansluit bij de kwaliteiten van dit gebied. De huidige kwaliteiten van het gebied zijn:

- Waardevol landbouwareaal met functionele kavelstructuur
- Historische koppeling landbouw en ondergrond
- Lokale verwevenheid van de agrarische functie met het gebied
- Afwisselend grondgebruik (akkerbouw, grasland, natuur)
- Ontwatering van komgronden door weteringen

De belangrijkste opgaven die spelen in het gebied in relatie tot het thema agrarisch landgebruik, waarmee rekening moet worden gehouden bij de locatieafweging en inpassing van het hoogspanningsstation:

- Zorgen over het toekomstperspectief voor agrarisch ondernemers in het gebied
- Behoud van het historische en karakteristiek open karakter van het gebied
- Behoud van de huidige agrarische kavelstructuur
- Behalen Vogel- en Habitatrichtlijnen door inzet agrarisch natuurbeheer
- Brede opgave rondom toekomstbestendigheid van de landbouw en stimulering van de transitie naar een duurzamere, meer extensieve en natuurinclusieve bedrijfsvoering.

Bouwstenen voor ontwikkeling

Geïnventariseerde bouwstenen voor het thema agrarisch landgebruik zijn:

- Benut het moment waarop de kavelstructuur wordt aangepast door de inpassing van het hoogspanningsstation om gebiedsbreed te onderzoeken of kavelruil of ruilverkaveling mogelijk is, zodat voor meerdere partijen een betere situatie kan ontstaan
- Aanpassen watersysteem als gevolg van inpassing hoogspanningsstation in afstemming met agrariërs
- Toevoegen landschapselementen op agrarisch percelen i.c.m. landschappelijke inpassing van het hoogspanningsstation
- Ontwikkeling van bufferzones in de overgangsgebieden van landbouw naar natuur (overgangszone tussen agrarisch landgebruik en natuur)
- Afspraken over agrarisch natuurbeheer
- Ontwikkeling van landbouw met lokale betekenis

Figuur 3: opgaven en kansen agrarisch landgebruik

2.4 Water

Voor het thema water geldt dat het principe 'Water en bodem sturend' een logisch vertrekpunt is voor de ruimtelijke ontwikkeling van het gebied. Zowel bij de keuze voor de locatie van het hoogspanningsstation als vanuit bredere ruimtelijke keuzes in het gebied. Hierbij is het watersysteem onlosmakelijk verbonden met de huidige agrarische functie van het gebied. Vanuit de Groene Mantel wordt een bundeling van wateropgaven voor een toekomstbestendig watersysteem van de komgronden voorzien. De huidige kwaliteiten van het gebied zijn:

- Weteringen vormen ruggengraat voor de ontwatering van het gebied
- Huidig watersysteem zorgt voor blauwe dooradering van het gebied
- Gebied functioneert deels als waterbergingsgebied
- Meanderende Maas en uiterwaarden zijn kenmerkend voor gebied

Belangrijkste opgaven die spelen in het gebied in relatie tot het thema water, waarmee rekening moet worden gehouden bij de locatieafweging en inpassing van het hoogspanningsstation:

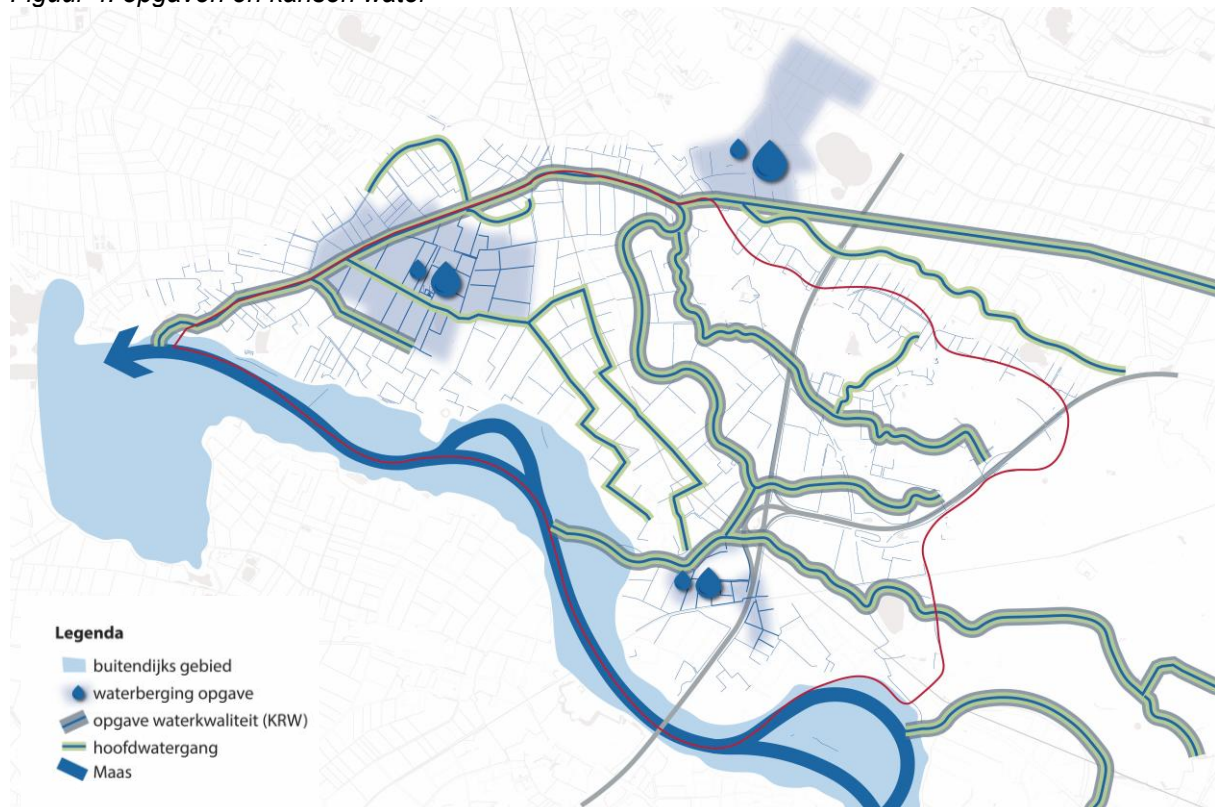
- Ontwikkeling van klimaatrobuust weteringstelsel door het realiseren van natuurvriendelijke oevers, waterberging en klimaatbuffers
- Verbeteren waterkwaliteit voor behalen van de KRW-doelstellingen
- Het vergroten van de groen-blauwe dooradering met passende droge en natte landschapselementen
- Versterken natuur langs de weteringen

Bouwstenen voor ontwikkeling

Geïnterviewde bouwstenen voor het thema water zijn:

- Aanpassen waterloop van de weteringen en sloten t.b.v. betere doorspoeling
- Aanleg van natuurvriendelijke oevers waardoor meer ruimte ontstaat voor natuur en waterberging
- Bovenstaande maatregelen kunnen worden gecombineerd met de benodigde aanpassingen van het watersysteem die nodig zijn voor de realisatie van het hoogspanningsstation
- Koppeling met recreatieve dooradering en faciliteren van wandel- en fietsommetjes rondom de kernen op de oeverwallen.

Figuur 4: opgaven en kansen water

2.5 Natuur

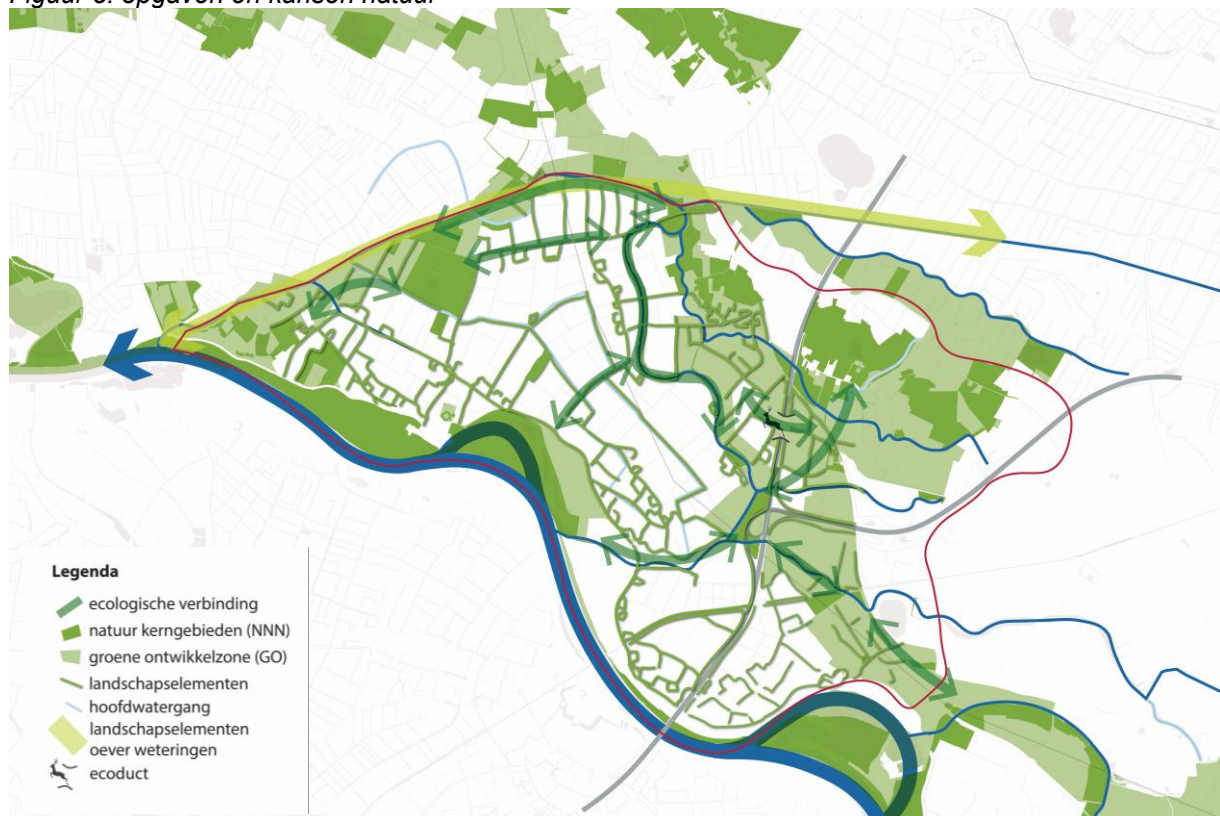
In het gebied ligt een opgave voor de ontwikkeling van natuur op plekken die nu nog anders in gebruik zijn, de Groene Ontwikkelingszone (GO). Daarnaast biedt het gebied kansen voor agrarisch natuurbeheer en natuur-inclusieve landbouw. Uit het gebiedsproces blijkt dat natuur een grotere rol kan spelen in dit gebied, waarbij ook aandacht wordt gevraagd voor diersoorten die van oudsher in het gebied aanwezig zijn. De huidige kwaliteiten van het gebied zijn:

- Gebied met veel natuur aan de noordrand van het gebied tussen Wijchen en Bergharen en de uiterwaarden van de Maas
- Gebiedsdekkende groen-blauwe dooradering
- Natte natuurgroeiplaatsen en oude bosgroeiplaatsen in het gebied
- Landschapsstructuren langs de wetering en kavelranden

Belangrijkste opgaven die spelen in het gebied in relatie tot het thema natuur, waarmee rekening moet worden gehouden bij de locatieafweging en inpassing van het hoogspanningsstation:

- Ontwikkeling Groene Ontwikkelzone (GO) tussen Wijchen en Bergharen
- Het versterken van de natuur langs de weteringen (stapstenen ondersteunend aan doelsoorten en natuurtypen)
- Verbinden van landschappelijke structuren en elementen in het gebied
- Vergroten van de biodiversiteit (dier- en plantsoorten) in het gebied

Figuur 5: opgaven en kansen natuur

Bouwstenen voor ontwikkeling

Geïnventariseerde bouwstenen voor het thema natuur zijn:

- Toevoegen en verbinden van landschapselementen langs weteringen en kavelranden in het gebied
- Beschermen en uitbreiden van rust-, schuil-, broed en foerageergebieden van diverse diersoorten in het gebied
- Realisatie van verbindingen tussen landschappelijke structuren en elementen met de landschappelijke inpassing van het hoogspanningsstation
- Realisatie van een ecopassage onder/over de A50 zodat dieren veilig de A50 kunnen oversteken en de barrièrewerking van de A50 voor de natuur vermindert

- Ontwikkeling bloemrijke kavelranden i.c.m. versterken fiets- en wandelnetwerken voor een recreatief aantrekkelijker landschap
- Aanleg klompenpaden

2.6 Recreatie

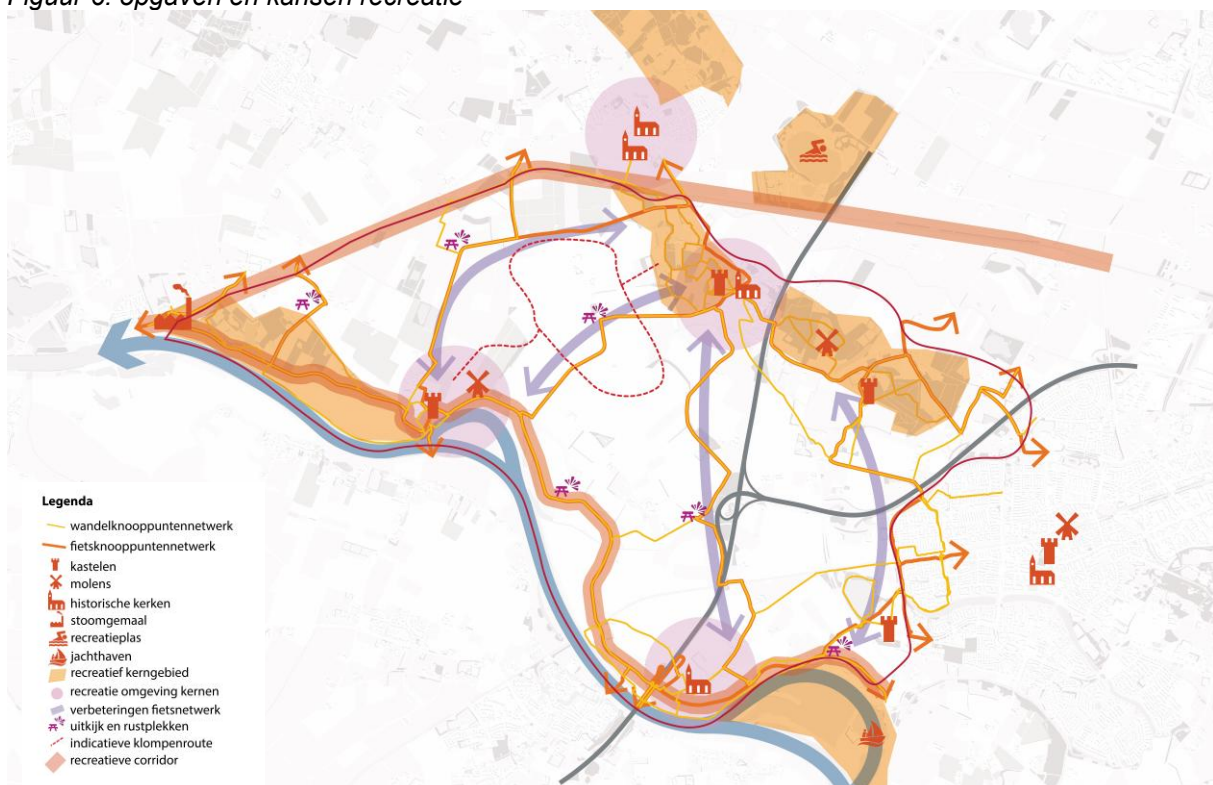
Mensen maken gebruik van het gebied om te ontspannen en vinden dit een belangrijke waarde van het gebied. Van rust die wordt ervaren vanuit het woonkamerraam, tijdens een dagelijks ommetje met de hond tot actief bezoek van het gebied door recreanten in hun vrije tijd. Openheid en stilte worden genoemd als belangrijke karakteristieken voor de beleving van het gebied. De huidige kwaliteiten van het gebied zijn:

- Beleving van openheid en rust van het fraaie landschap voor omwonenden
- Beleving van afwisselend landschap voor de brede Groene Metropoolregio
- Historische kernen met bezienswaardige cultuurhistorie
- Fiets- en wandelnetwerk
- Kleinschalige verblijfsrecreatie

Belangrijkste opgaven die spelen in het gebied in relatie tot het thema recreatie, waarmee rekening moet worden gehouden bij de locatieafweging en inpassing van het hoogspanningsstation:

- Versterken fiets- en wandelnetwerk
- Verbeteren recreatiemogelijkheden directe omgeving kernen
- Verbeteren toegankelijkheid en veiligheid fietspaden
- Koesteren karakteristiek open en rustig landschap
- Meer samenhang creëren in het recreatief netwerk

Figuur 6: opgaven en kansen recreatie

Bouwstenen voor ontwikkeling

Geïnterviewde bouwstenen voor het thema recreatie zijn:

- Aanleg van verbeterde fietsvoorzieningen tussen Batenburg, Bergharen, Hernen, Leur en Niftrik
- Toevoegen rust- en schuilplekken langs fiets- en wandelpaden voor de beleving van het karakteristieke landschap
- Aanleg van nieuwe wandelpaden in combinatie met de landschappelijke inpassing van het hoogspanningsstation
- Toevoegen informatiepunten en doorkijkborden met informatie over het karakteristieke landschap en cultuurhistorisch erfgoed (en energievoorziening in het landschap)

3 Gebiedsbrede opgaven

3 Gebiedsbrede opgaven

Uit de gebiedsanalyse en de werksessies met alle betrokkenen in het gebied zijn vijf gebiedsbrede opgaven op de vijf leidende thema's uit het gebiedsraamwerk naar voren gekomen. Deze vormen een vertrekpunt en onderbouwing voor de ontwikkelrichting en mogelijk toekomstperspectief van het gebied. De gebiedsbrede opgaven zijn hieronder samengevat:

1. *Leefbaarheid van het gebied centraal*

De inwoners van het gebied hechten veel waarde aan het rustige dorpsleven. Het open karakter van het landschap en de herkenbaarheid van historische landschapsstructuren dragen hier sterk aan bij. Het koesteren en versterken van deze kwaliteit staat voorop. Daarnaast bestaat er een breed gedragen zorg over de negatieve effecten op omwonenden van het hoogspanningsstation en andere grootschalige ingrepen in het gebied. Het uitgangspunt in de realisatie van het hoogspanningsstation zou dan ook moeten zijn, dat er ondanks de grote ruimtelijke impact een plus moet ontstaan voor inwoners met betrekking tot de leefbaarheid van het gebied.

2. *Sterke landbouwfunctie koesteren én kansen voor ontwikkeling stimuleren*

De landbouw is van oudsher een belangrijke landschappelijke en economische drager van dit gebied. De grond, kavelstructuur en het watersysteem maken dit gebied zeer geschikt voor agrarisch gebruik. Bij de inpassing van het hoogspanningsstation moet rekening worden gehouden met het behouden van de functionele kavelstructuur om een toekomstperspectief te blijven bieden voor de agrarische ondernemers in het gebied. Tegelijkertijd spelen er grote opgaven op bijvoorbeeld het gebied van stikstof(depositie), klimaatmitigatie en klimaatadaptatie. Daarom wordt een verdere ontwikkeling naar een meer toekomstbestendige landbouw, met kansen voor meer extensieve en natuurinclusieve bedrijfsvoering, gestimuleerd.

3. *Combineren van kansen rond watergangen*

De weteringen en watergangen in de komgronden hebben een cruciale rol in voor de waterhuishouding van het gebied. Bij deze weteringen en watergangen komen meerdere opgaven samen. Denk aan waterberging, waterkwaliteit, ecologische verbindingen en recreatie. Door in te zetten op een klimaatrobuust weteringensysteem met natuurvriendelijke oevers, waterbuffers en agrarisch natuurbeheer op de nabije percelen kunnen water-, natuur- en klimaatdoelen gecombineerd worden tot een samenhangende aanpak voor het gebied. Ook maakt dit het gebied recreatief aantrekkelijker met kansen voor wandel- en fietspaden langs de watergangen.

4. *Versterken natuur en biodiversiteit*

De natuur in Nederland staat onder druk en de biodiversiteit loopt terug. Dat geldt ook voor de natuur in de gemeente Wijchen. De gebiedspartners staan daarom voor de opgave om de natuur en de biodiversiteit structureel te versterken. Dit vraagt om het behouden van bestaande natuur en het ontwikkelen van robuuste groenblauwe netwerken en het verbeteren van de samenhang tussen natuurgebieden. Versnippering van natuur moet worden tegengegaan, onder andere door het creëren van ecologische verbindingen. Gelet op het huidige agrarische gebruik, liggen hier kansen voor het betrekken van boeren als beheerder van het landschap (agrarisch natuurbeheer). Uitgangspunt is dat er natuur wordt ontwikkeld die goed samengaat met agrarisch beheer én extensief recreatief gebruik.

5. *Versterken samenhangend recreatief netwerk*

Er is een groeiende behoefte aan recreatieve mogelijkheden, zowel voor inwoners als recreanten.

Recreanten weten het gebied over het algemeen al goed te vinden, maar nog niet alle recreatieve mogelijkheden in het gebied worden optimaal benut. De opgave ligt in het beter benutten en uitdragen van de belangrijkste recreatieve kwaliteiten van het gebied. Dit moet worden gecombineerd met het versterken van het netwerk van wandel-, fiets- en vaarroutes en het vergroten van de beleefbaarheid van landschappelijke structuren.

4 Kansen en knelpunten

4 Kansen en knelpunten stationslocaties

In het gebiedsproces is per zoeklocatie onderzocht hoe de huidige gebiedskwaliteiten met de inpassing van een hoogspanningsstation onder druk komen te staan (knelpunten) en in hoeverre de inpassing van het hoogspanningsstation gecombineerd kan worden met de ruimtelijke bouwstenen die kunnen bijdragen aan het oplossen van gebiedsbrede opgaven en daarmee een kwaliteitsimpuls kunnen geven aan het gebied (kansen). De knelpunten en kansen worden per locatie-alternatief beschreven en weergegeven.

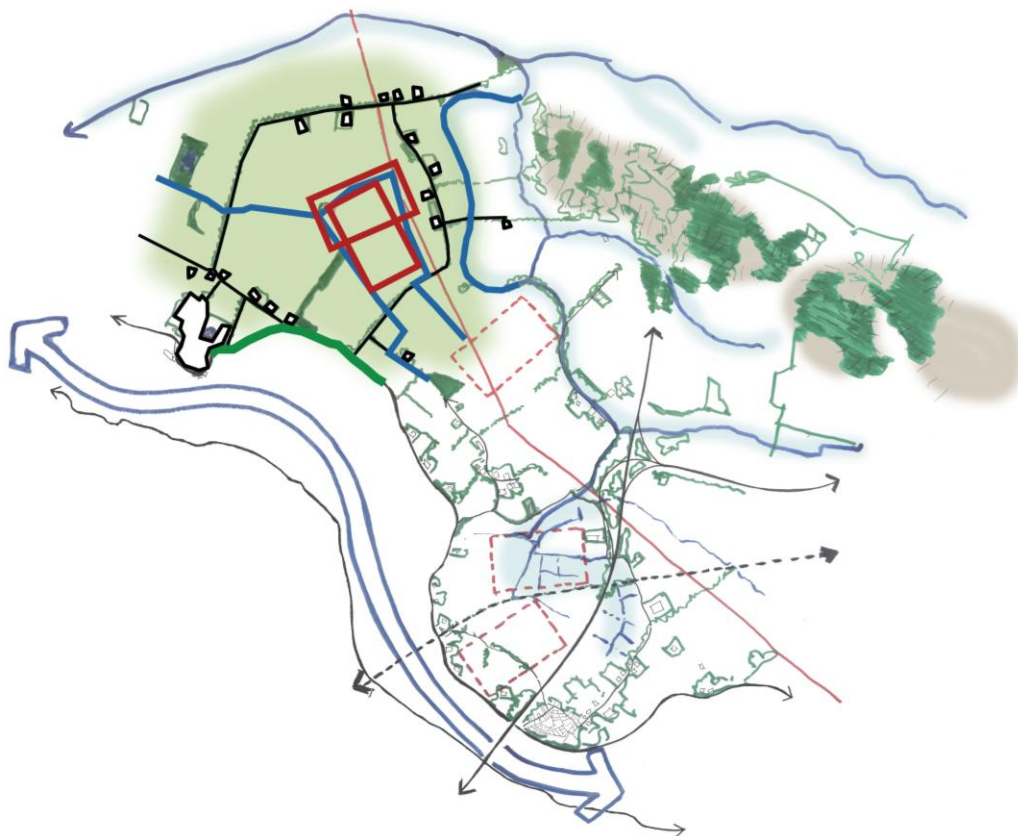
4.1 Locatie 1

Locatie-alternatief 1 ligt in de open ruimte van de komgronden en heeft een hoofdzakelijk agrarische functie. Het agrarisch gebruik betreft hoofdzakelijk bouwland aan de oostzijde en grasland aan de westzijde. Het gebied wordt ontsloten door de wegen tussen Batenburg, Hernen en Bergharen (Gordenaars/Neerveld, Bergharensestraat). De wegen worden gebruikt voor het woon-werkverkeer tussen de kernen en als recreatieve fiets- en wandelroutes, maar hebben ook een belangrijke functie voor het landbouwverkeer in het gebied. Langs de wegen staan bomen en struvelen die bepalend zijn voor landschappelijke structuur van het gebied. Langs de wegen liggen ook enkele boerderijen. In het gebied liggen kleine bospercelen (oude bosgroeiplaatsen). Het gebied heeft een watersysteem met sloten die zorgen voor de afwatering voor het gebied, waarvan twee hoofdwatgangen zorgen voor de afwatering naar de Nieuwe-Wetering. De hoogspanningsverbinding Dodewaard-Boxmeer doorsnijdt dit gebied, hierop zal het nieuwe hoogspanningsstation aangesloten moeten worden. Tot slot ligt het gebied in één van de zoekgebieden voor de toekomstige realisatie van een windpark.

Uit de gebiedsanalyse en de in de werksessies geïnventariseerde kansen en knelpunten ontstaat het volgende beeld voor locatie-alternatief 1:

- De ruimtelijke inpassing van een hoogspanningsstation van ruim 30 hectare zorgt voor een afname van waardevol landbouwareaal en aantasting van de functionele kavelstructuur voor de agrarische functie op deze locatie;
- De kavelstructuur van de agrarische percelen zal als gevolg van de inpassing van het hoogspanningsstation aangepast moeten worden. Bij aanpassing van de kavelstructuur moet gebiedsbreed worden onderzocht of kavelruil of ruilverkaveling mogelijk is, zodat voor meerdere partijen een betere situatie kan ontstaan;
- De ruimtelijke inpassing van een hoogspanningsstation op deze open plek zorgt voor een grote aantasting van het karakteristieke en herkenbare open landschap van de komgronden;
- De structuur van het huidige watersysteem dat zorgt voor de afwatering van de landbouwpercelen moet grootschalig worden aangepast;
- Vanuit een landschappelijk perspectief lijkt een hoogspanningsstation met dergelijke maat en schaal in verhouding tot de ruimte inpasbaar met de mogelijkheid om de landschappelijke kenmerken te behouden;
- Het realiseren van een hoogspanningsstation in een grote en open ruimte heeft een mogelijk aanzuigende werking op nieuwe ontwikkelingen rondom energie wat door de gebiedspartners als onwenselijk wordt gezien;
- Vanwege de grote en open ruimte zijn er weinig landschappelijke elementen die zorgen voor directe aanknopingspunten voor een brede landschappelijke inpassing van het hoogspanningsstation;
- De ruimtelijke en landschappelijke inpassing van locatie-alternatief 1 heeft een direct raakvlak met de blauw-groene opgaven rondom de Nieuw-Wetering (water, natuur en recreatie).

Figuur 7: gebiedsanalyse locatie 1

Vanuit een breder ruimtelijk perspectief is het voor locatie-alternatief 1 mogelijk om de gesuggereerde ruimtelijke en landschappelijke bouwstenen (leefbaarheid, agrarisch landgebruik, water, natuur en recreatie) te combineren met de inpassing van het hoogspanningsstation en hiermee een impuls te geven aan de ruimtelijke kwaliteit van het gebied. Kansrijke bouwstenen voor ontwikkeling die wij zien in relatie tot de inpassing van het hoogspanningsstation zijn:

- Toevoegen van landschapselementen, wandelpaden, verblijfsplekken en/of informatiepunten in en rond het dorp Batenburg en omliggende woningen om de negatieve effecten van het hoogspanningsstation te voorkomen of beperken en de relatie met het omliggende landschap te versterken;
- In afstemming met betrokken belanghebbenden onderzoeken hoe de kavelstructuur en waterhuishouding van de agrarische percelen aangepast kan worden om de functionele kavelstructuur voor het agrarisch landgebruik te behouden of de situatie mogelijk te verbeteren;
- In afstemming met betrokken belanghebbende onderzoeken in hoeverre de wegstructuur van de wegen Gordenaars, Neerveld en Bergharensestraat i.c.m. de aangepaste kavelstructuur kan worden aangepast om de verkeersveiligheid te verbeteren;
- Aanpassen van het watersysteem in combinatie met maatregelen die bijdragen aan opgave voor de ontwikkeling van een klimaatrobuust weteringstelsel (natuurvriendelijke oevers, waterberging en klimaatbuffers);
- Toevoegen van landschapselementen op agrarische percelen of langs wegen, watergangen of kavelranden in combinatie met de landschappelijke inpassing van het hoogspanningsstation. Hierbij afspraken te maken met belanghebbenden over de mogelijkheid van agrarisch natuurbeheer;

- Toevoegen van aanvullende fiets- en wandelvoorzieningen aan bestaande wegen Gordenaars, Neerveld en Bergharensestraat of het aanvullen van ontbrekende schakels in wandelpaden in en rond het dorp Batenburg.

De verwachte impact van locatie-alternatief 1 op het gebied is zeer groot. Voor de ruimtelijke en landschappelijke inpassing van het hoogspanningsstation is een integrale gebiedsontwikkeling met een breed pakket aan maatregelen zoals hierboven beschreven nodig die bijdragen aan de gebiedsbrede opgaven en zorgen voor meerwaarde en in het gebied.

4.2 Locatie 2

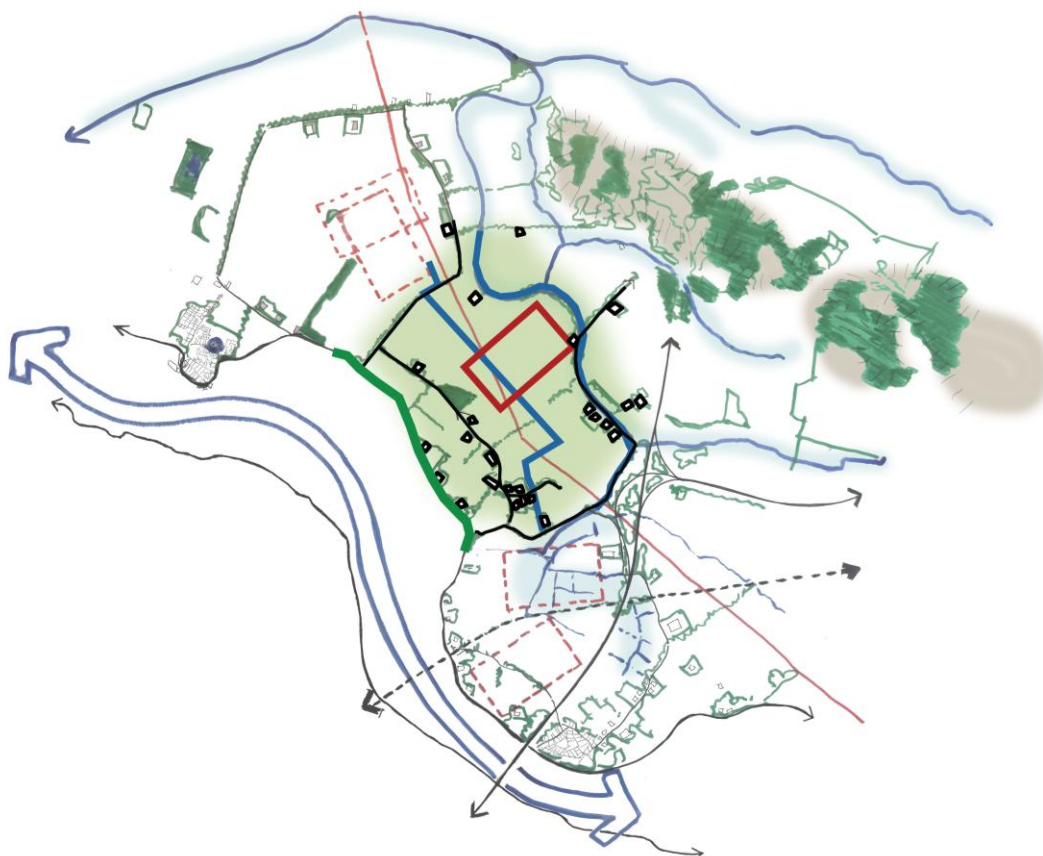
Locatie-alternatief 2 ligt net als locatie 1 in de open ruimte van de komgronden en heeft ook een hoofdzakelijk agrarische functie. Het agrarisch gebruik betreft hoofdzakelijk bouwland met enkele percelen grasland. Het gebied wordt ontsloten door de wegen tussen Batenburg, Hernen en Lienden (Gordenaars, Liendensestraat en Flerdeweg). De wegen worden gebruikt voor het woon-werkverkeer tussen de kernen en als recreatieve fiets- en wandelroutes, maar hebben ook een belangrijke functie voor het landbouwverkeer in het gebied. Langs de wegen staan bomen en struwelen die bepalend zijn voor landschappelijke structuur van het gebied. Langs de wegen liggen enkele boerderijen. Ten zuiden van het gebied ligt het buurtschap Lienden op geringe afstand. Ook het gebied van locatie-alternatief 2 heeft een watersysteem met sloten voor de afwatering voor het gebied. De watergang aan de noordrand van het gebied heeft een belangrijke functie voor de afwatering van het gebied naar de Nieuwe-Wetering en Niftrikse Wetering. Daarnaast ligt een natuurzone (Gelders natuurnetwerk) langs deze watergang. Aan de noordzijde van de watergang ligt een Groene Ontwikkelzone (GO). Aan de zuidkant van het gebied ligt een poel. Tot slot doorsnijdt de hoogspanningsverbinding Dodewaard-Boxmeer dit gebied, hierop zal het nieuwe hoogspanningsstation aangesloten moeten worden.

Uit de gebiedsanalyse en de in de werksessies geïnventariseerde kansen en knelpunten ontstaat het volgende beeld voor locatie-alternatief 2:

- De ruimtelijke inpassing van een hoogspanningsstation van ruim 30 hectare zorgt voor een afname van waardevol landbouwareaal en aantasting van de functionele kavelstructuur voor de agrarisch functie op deze locatie;
- Ook hier geldt dat bij aanpassing van de kavelstructuur als gevolg van de inpassing van het hoogspanningsstation gebiedsbreed moet worden onderzocht of kavelruil of ruilverkaveling mogelijk is, zodat voor meerdere partijen een betere situatie kan ontstaan;
- De ruimtelijke inpassing van een hoogspanningsstation op deze open plek zorgt voor een grote aantasting van het karakteristieke en herkenbare open landschap van de komgronden;
- De structuur van het huidige watersysteem dat zorgt voor de afwatering van de landbouwpercelen moet grootschalig worden aangepast;
- Vanuit een landschappelijk perspectief lijkt een hoogspanningsstation met dergelijke maat en schaal in verhouding tot de ruimte inpasbaar met de mogelijkheid om de landschappelijke kenmerken te behouden;
- Ook hier geldt dat de realisatie van een hoogspanningsstation in een grote en open ruimte een mogelijk aanzuigende werking heeft op nieuwe ontwikkelingen rondom energie wat door de gebiedspartners als onwenselijk wordt gezien;
- Voor locatie-alternatief 2 worden vanwege de aanwezige landschappelijke elementen aan de noordzijde van het hoogspanningsstation meerdere aankopingspunten gezien voor een brede landschappelijke inpassing van het hoogspanningsstation;

- De ruimtelijke en landschappelijke inpassing van locatie-alternatief 2 heeft een direct raakvlak met de blauw-groene opgaven rondom de aanwezige watergangen (water, natuur en recreatie).

Figuur 8: gebiedsanalyse locatie 2

Voor locatie-alternatief 2 geldt dat het vanuit een breder ruimtelijk perspectief mogelijk is om de gesuggereerde ruimtelijke en landschappelijke bouwstenen (agrarisch, water, natuur, recreatie en leefbaarheid) te combineren met de inpassing van het hoogspanningsstation en hiermee een impuls te geven aan de ruimtelijke kwaliteit van het gebied. Kansrijke bouwstenen voor ontwikkeling die wij zien in relatie tot de inpassing van het hoogspanningsstation zijn:

- Toevoegen van landschapselementen, wandelpaden, verblijfsplekken en/of informatiepunten in en rond het dorp Hernen, het buurtschap Lienden en omliggende woningen om de negatieve effecten van het hoogspanningsstation te voorkomen of beperken en de relatie met het omliggende landschap te versterken;
- In afstemming met betrokken belanghebbenden onderzoeken hoe de kavelstructuur en waterhuishouding van de agrarische percelen aangepast kan worden om de functionele kavelstructuur voor het agrarisch landgebruik te behouden of de situatie mogelijk te verbeteren;
- In afstemming met betrokken belanghebbende onderzoeken in hoeverre de wegstructuur van de wegen Gordenaars, Flerdeweg en Liendenstraat i.c.m. de aangepaste kavelstructuur kan worden aangepast om de verkeersveiligheid te verbeteren;

- Integreren van de ontwikkeling van de natuur langs de watergang ten noorden van het hoogspanningsstation met de landschappelijke inpassing van het hoogspanningsstation. Hier een combinatie zoeken met ruimtelijke bouwstenen voor water, natuur en recreatie;
- Verbinding maken tussen bestaande landschappelijke structuren en elementen in het gebied door landschapselementen toe te voegen op agrarische percelen of langs wegen, watergang of kavelranden in combinatie met de landschappelijke inpassing van het hoogspanningsstation. Hierbij afspraken te maken met belanghebbenden over de mogelijkheid van agrarisch natuurbeheer;
- Toevoegen van aanvullende fiets- en wandelvoorzieningen aan bestaande wegen Gordenaars, Flerdeweg en Liendenstraat of het aanvullen van ontbrekende schakels in wandelpaden in en rond het dorp Hernen en het buurtschap Lienden.

De verwachte impact van locatie-alternatief 2 op het gebied is zeer groot. Voor de ruimtelijke en landschappelijke inpassing van het hoogspanningsstation is een integrale gebiedsontwikkeling met een breed pakket aan maatregelen nodig zoals hierboven beschreven die bijdragen aan de gebiedsbrede opgaven en zorgen voor meerwaarde en in het gebied.

4.3 Locatie 3

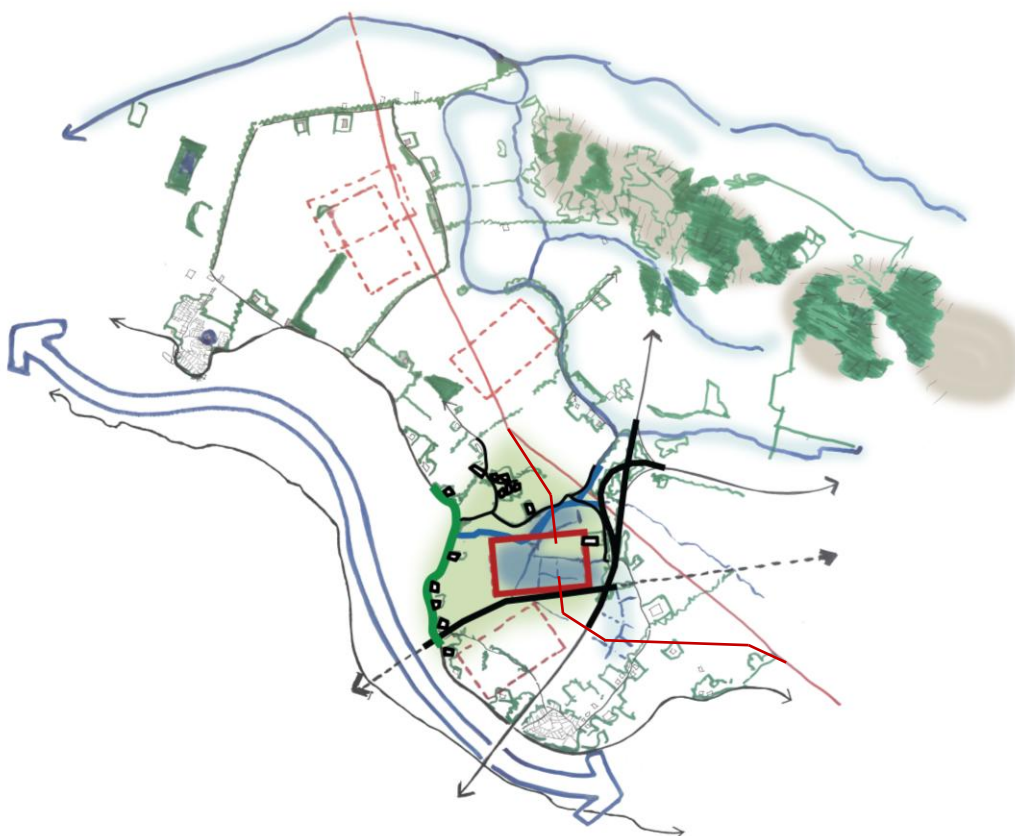
Locatie-alternatief 3 ligt direct ten noorden van de spoorweg en ten westen van de rijksweg A58. De locatie is een enigszins open ruimte van de komgronden met hoofdzakelijk agrarische functie. De 'openheid' wordt hier tegengegaan door de aanwezige infrastructuur in het landschap. Het agrarisch gebruik betreft een combinatie van bouwland en grasland. Het gebied wordt ontsloten door de Maasbandijk en de Ruffelseweg/Nieuwe Lagestraat. De wegen worden gebruikt voor bestemmingsverkeer en als recreatieve fiets- en wandelroutes, maar hebben ook hier een belangrijke functie voor het landbouwverkeer in het gebied. Langs de wegen staan bomen en struiken die bepalend zijn voor landschappelijke structuur van het gebied. Langs de wegen liggen een aantal boerderijen en langs de dijk een aantal dijkwoningen. Ten noorden van het gebied ligt het buurtschap Lienden op geringe afstand. Ook het gebied van locatie-alternatief 3 heeft een watersysteem met sloten voor de afwatering voor het gebied die aansluiten op de Niftrikse Wetering. Bij de Niftrikse Wetering ligt een natuurzone (Gelders Natuurnetwerk). Ook aan de noordkant van het gebied ligt een natuurzone bij knooppunt Bankhoef. De hoogspanningsverbinding Dodewaard-Boxmeer ligt op ca. 400 meter van dit gebied, hierop zal het nieuwe hoogspanningsstation aangesloten worden. Tot slot ligt het gebied in één van de zoekgebieden voor de toekomstige realisatie van een windpark.

Uit de gebiedsanalyse en de in de werksessies geïdentificeerde kansen en knelpunten ontstaat het volgende beeld voor locatie-alternatief 3:

- De ruimtelijke inpassing van een hoogspanningsstation van ruim 30 hectare zorgt voor een afname van waardevol landbouwareaal en aantasting van de functionele kavelstructuur voor de agrarische functie op deze locatie;
- Vanwege de beperkte ruimte op deze plek is het de vraag in hoeverre de agrarische functie hier behouden blijft. Bij aanpassing van de kavelstructuur als gevolg van de inpassing van het hoogspanningsstation zal in ieder geval ook hier gebiedsbreed bekeken moeten worden wat de aanpassing inhoudt en of kavelruil of ruilverkaveling mogelijk is, zodat voor meerdere partijen een betere situatie kan ontstaan;
- Hoewel de ruimtelijke inpassing van het hoogspanningsstation op deze locatie zorgt voor een aantasting van het karakteristieke en herkenbare landschap van de komgronden, wordt het te verwachten effect beperkt vanwege de insluitende werking van de bestaande infrastructuur;
- De structuur van het huidige watersysteem dat zorgt voor de afwatering van de landbouwpercelen moet grootschalig worden aangepast;

- Vanuit een landschappelijk perspectief betekent de inpassing van een hoogspanningsstation met dergelijke maat en schaal in verhouding tot de ruimte, een grootschalige transformatie van de ruimte;
- De aanpassing van de hoogspanningsverbinding Dodewaard-Boxmeer voor de aansluiting van het hoogspanningsstation zal naar verwachting een zeer grote ruimtelijke en landschappelijke impact hebben voor het gebied door het verplaatsen van de hoogspanningsmasten;
- Bij de landschappelijke inpassing van het hoogspanningsstation en aangepaste hoogspanningsverbinding dient rekening worden gehouden met het buurschap Lienden dat op relatief kleine afstand van het hoogspanningsstation ligt;
- Voor locatie-alternatief 3 worden vanwege de aanwezige landschappelijke structuren en elementen aan de noord- en oostzijde van het hoogspanningsstation aanknopingspunten gezien voor landschappelijke inpassing van het hoogspanningsstation;
- De ruimtelijke en landschappelijke inpassing van locatie-alternatief 3 heeft een raakvlak met de blauw-groene opgaven rondom de watergangen (water, natuur en recreatie).

Figuur 9: gebiedsanalyse locatie 3

Hoewel er bij locatie-alternatief 3 een aantal landschappelijk aanknopingspunten zijn voor de landschappelijke inpassing geldt dat hier in mindere mate mogelijkheden zijn om vanuit een breder ruimtelijk perspectief de gesuggereerde ruimtelijke en landschappelijke bouwstenen (agrarisch, water, natuur, recreatie en leefbaarheid) te combineren met de inpassing van het hoogspanningsstation en hiermee een impuls te geven aan de ruimtelijke kwaliteit van het gebied. Kansrijke bouwstenen voor ontwikkeling die wij zien in relatie tot de inpassing van het hoogspanningsstation zijn:

- Toevoegen van landschapselementen, wandelpaden, verblijfsplekken en/of informatiepunten in en rond het buurtschap Lienden en omliggende woningen om de negatieve effecten van het hoogspanningsstation en aangepaste hoogspanningsverbinding te voorkomen of beperken en de relatie met het omliggende landschap te versterken;
- In afstemming met betrokken belanghebbende onderzoeken in hoeverre de wegstructuur van de wegen Ruffelseweg en Nieuwe Langstraat i.c.m. de aangepaste kavelstructuur kan worden aangepast om de verkeersveiligheid te verbeteren;
- Verbinding maken tussen bestaande landschappelijke structuren en elementen in het gebied door landschapselementen toe te voegen langs wegen, watergangen of kavelranden in combinatie met de landschappelijke inpassing van het hoogspanningsstation;
- Toevoegen van aanvullende fiets- en wandelvoorzieningen aan bestaande wegen Ruffelseweg en Nieuwe Langstraat of het aanvullen van ontbrekende schakels in wandelpaden in en rond het buurtschap Lienden.

De verwachte impact van locatie-alternatief 3 op het gebied is zeer groot. Voor de ruimtelijke en landschappelijke inpassing van het hoogspanningsstation zijn maatregelen zoals hierboven beschreven nodig die in zekere mate bijdragen aan de gebiedsbrede opgaven en zorgen voor meerwaarde en in het gebied.

Vanwege de aanwezige infrastructuur en de beschikbare ruimte voor ruimtelijke en landschappelijke inpassing zijn de mogelijkheden om de inpassing van het hoogspanningsstation te combineren met maatregelen die bijdragen aan de gebiedsbrede opgaven beperkt aanwezig. Hiermee blijft de impact van het hoogspanningsstation op het gebied zeer groot en zijn aanvullende maatregelen op andere plekken in het gebied nodig om alsnog een impuls te geven aan de ruimtelijke kwaliteit van het gebied.

4.4 Locatie 4

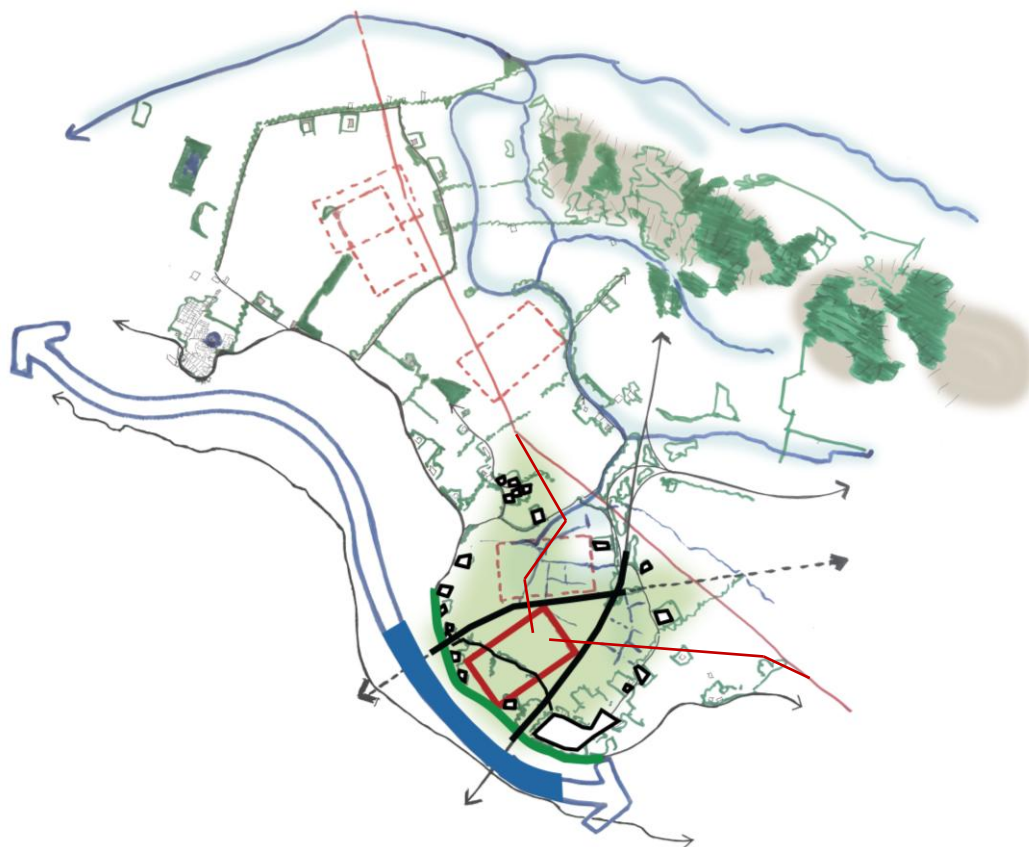
Locatie-alternatief 4 ligt tussen de spoorweg en de rijksweg A50. Het betreft een bijzondere locatie in het gebied vanwege de gesloten ruimte tussen de spoorweg, de rijksweg A50 en de Maasbanddijk. Deze plek heeft een hoofdzakelijk agrarische functie. Het agrarisch gebruik betreft hoofdzakelijk bouwland met enkele percelen grasland. Het gebied wordt ontsloten door de Ekenseweg (landweg). Deze weg wordt gebruikt voor landbouwverkeer, maar heeft ook een recreatieve functie als wandelpad. Langs de weg bevinden zich landschappelijke elementen die een landschappelijke structuur geven aan het gebied. Langs de A50 bevindt zich een groenstrook als natuurlijke barrière voor de A50. Langs de Maasbanddijk liggen boerderijen en dijkwoningen. Direct aan de oostzijde van de A50 ligt de kern Niftrik. In het gebied van locatie-alternatief 4 liggen sloten voor de afwatering voor het gebied. De hoogspanningsverbinding Dodewaard-Boxmeer ligt op ca. 800 meter van dit gebied, hierop zal het nieuwe hoogspanningsstation aangesloten worden.

Uit de gebiedsanalyse en de in de werksessies geïnventariseerde kansen en knelpunten ontstaat het volgende beeld voor locatie-alternatief 4:

- De ruimtelijke inpassing van een hoogspanningsstation van ruim 30 hectare zorgt voor een afname van waardevol landbouwareaal en aantasting van de functionele kavelstructuur voor de agrarische functie op deze locatie;
- Vanwege de beperkte ruimte op deze plek is het de vraag in hoeverre de agrarische functie hier behouden blijft. Bij aanpassing van de kavelstructuur als gevolg van de inpassing van het hoogspanningsstation zal in ieder geval ook hier gebiedsbreed bekeken moeten worden wat de aanpassing inhoudt en of kavelruil of ruilverkaveling mogelijk is, zodat voor meerdere partijen een betere situatie kan ontstaan;

- Vanuit een landschappelijk perspectief betekent de inpassing van een hoogspanningsstation met dergelijke maat en schaal in verhouding tot de ruimte, een grootschalige transformatie van de ruimte;
- De aanpassing van de hoogspanningsverbinding Dodewaard-Boxmeer voor de aansluiting van het hoogspanningsstation zal naar verwachting een zeer grote ruimtelijke en landschappelijke impact hebben voor het gebied door het verplaatsen van de hoogspanningsmasten;
- Er dient bij de ruimtelijke en landschappelijke inpassing rekening gehouden te worden met de verwachte negatieve effecten op de woningen aan de Maasbandijk;
- De kern Niftrik ligt direct aan de oostzijde van de A50.

Figuur 10: gebiedsanalyse locatie 4

Voor locatie-alternatief 4 is er een beperkte mogelijkheid om vanuit een breder ruimtelijk perspectief de eerder genoemde ruimtelijke en landschappelijke bouwstenen (agrarisch, water, natuur, recreatie en leefbaarheid) te combineren met de inpassing van het hoogspanningsstation en hiermee een impuls te geven aan de ruimtelijke kwaliteit van het gebied. Kansrijke bouwstenen voor ontwikkeling die wij zien in relatie tot de inpassing van het hoogspanningsstation zijn:

- Toevoegen van landschapselementen, wandelpaden, verblijfsplekken en/of informatiepunten in en rond het dorp Niftrik en omliggende woningen om de negatieve effecten van het hoogspanningsstation en aangepaste hoogspanningsverbinding te voorkomen of beperken en de relatie met het omliggende landschap te versterken;
- Verbinding maken tussen bestaande landschappelijke structuren en elementen in het gebied door landschapselementen toe te voegen langs wegen, watergangen of kavelranden in combinatie met de landschappelijke inpassing van het hoogspanningsstation;

- Toevoegen van aanvullende fiets- en wandelvoorzieningen aan bestaande wegen of het aanvullen van ontbrekende schakels in wandelpaden in en rond het dorp Niftrik.

De verwachte impact van locatie-alternatief 4 op het gebied is zeer groot. Het hoogspanningsstation dient ruimtelijke en landschappelijke zo optimaal mogelijk worden ingepast waarbij de directe negatieve effecten maximaal worden voorkomen..

Vanwege de aanwezige infrastructuur en de beschikbare ruimte voor ruimtelijke en landschappelijke inpassing zijn de mogelijkheden om de inpassing te combineren met maatregelen die bijdragen aan de gebiedsbrede opgaven beperkt aanwezig. Hiermee blijft de impact van het hoogspanningstation op het gebied zeer groot en zijn aanvullende maatregelen op andere plekken in het gebied nodig om alsnog een impuls te geven aan de ruimtelijke kwaliteit van het gebied.

Bijlage

Gebiedsraamwerk Buitengebied Batenburg, Niftrik, Hernen, Bergharen, Leur: Strategisch kader om kansen voor meerwaarde HSS Wijchen voor gebied en lokale gemeenschap te maximaliseren (14 november 2025)

Certified

Corporation

P2 | REGISSEURS VAN EEN BETERE TOEKOMST

Nijverheidsweg 16G • 3534 AM Utrecht • +31 30 654 00 60 • P2.nl